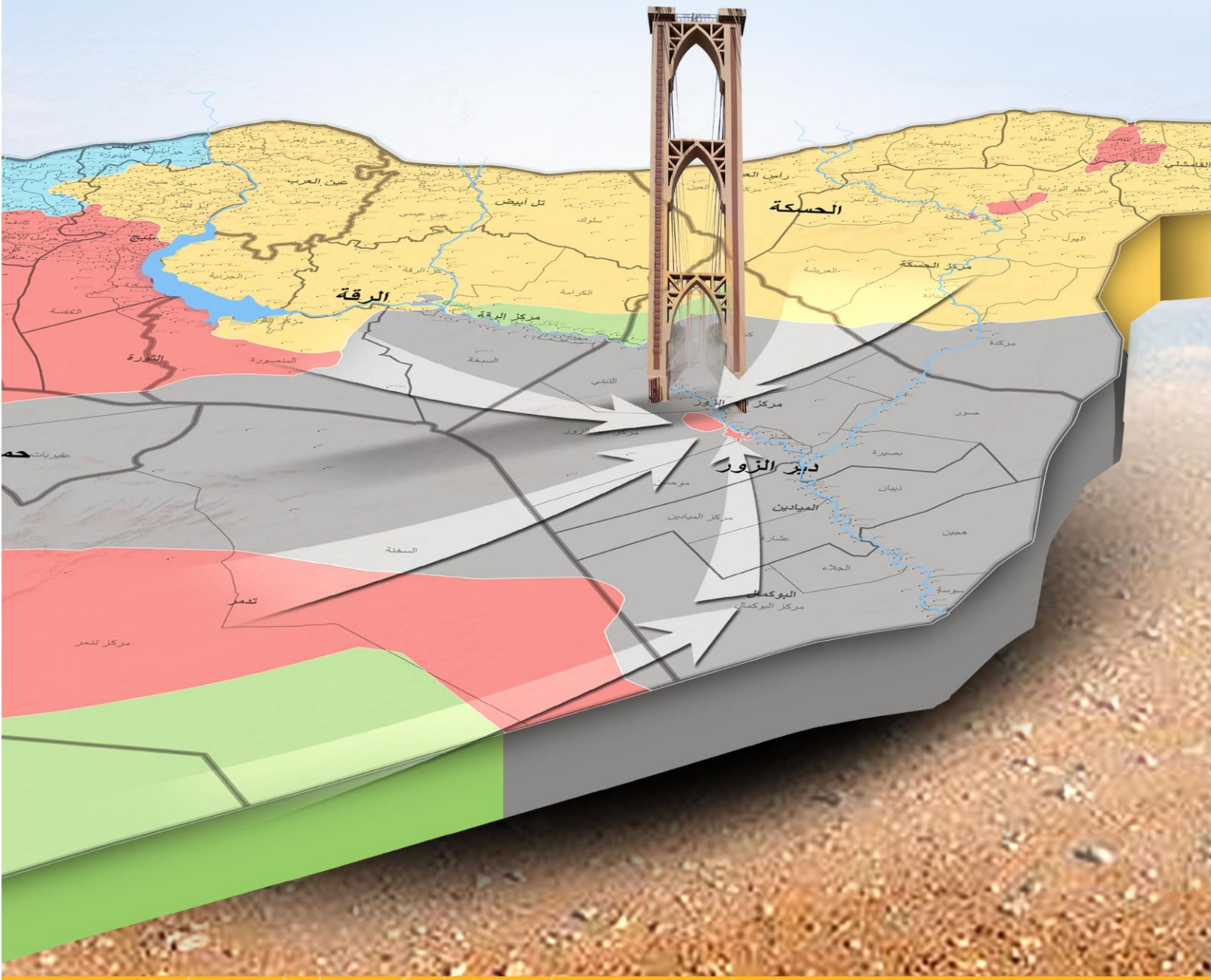

جسور للدراسات
Jusoor For Studies

Jusoor Araştırma Merkezi
Araştırmalar Birimi

www.jusoor.co

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Jusoor Araştırma Merkezi Ortadoęu bölgesinde, ezellikle Suriye ile bağlantılı meselelerde, siyasi toplumsal ekonomi ve kanuni alanlarında çalışmalar bilgiler ve araştırmalar yayınlayan, devletin çeşitli uzmanlık alanlarından karar sahiplerine, yetkililere, kalkınma alanında çalışanlara bölge meseleleri ile ilgili dengeli kararlar almalarında onlara gerçekçi ve net verilere dayanan raporlar sunan bağımsız uzman kurumdur.

yayın hakları Jusoor Araştırma Merkezine aittir  2017

TURKYE - Gaziantep

info@jusoor.co
www.jusoor.co

Önsöz

Yerel güçler ile uluslararası koalisyon güçleri Ekim 2016 da Irak Musul şehrine ve 2016 mayıs ayın sonunda Rakka şehrine kontrol savaşı başlattığından beri gözler Deyrizor şehrine oldu, çünkü bu bölge DAEŞ militanlarının ve emirlerin tek kalesi olarak gedecekleri yer olmuştı.

Aynı zamanda 2016 mayıs ayın sonunda “Magavir El Savra” adında bilinen yeni Suriye ordusu Irak, Suriye ve Ürdün ortak sınır bölgesinde bulunan Teneş üssünden başlayıp Irak Suriye arasında bulunan DAEŞ örgütün kalelerine ulaşan ana geçit yolu sayılan stratejik Albu Kamal şehrine geniş bir saldırı düzenleyerek yerde gerçek hareketler başladı.

Ekim 2016’dan beri Rusya ve İran ülkenin doğusuna gitmek için ortak askeri planlar koymaya başlamıştı ve o zamanda merkezi Hmeymim üssü bunu ilan ederek iki taraf rejim milisleri iki hedefle doğuya istila etmek amacıyla kendilerini desteklemek için anlaştı, birinci hedef Bağdat Şam arasında olan yolu DAEŞ örgütünden temizlemek ve bu İran hevesi olarak Tahran ve Akdeniz sahili arasında bulunan kara yolu güvence altına alınmasını yansıtır, ikinci hedef Suriye doğusunda ABD tarafından desteklenen tampon bölge kurulmasını önlemek.

O zamanda Tahran ve Moskova Suriye çölün derinine ilerlemeyi başardı ve 2016 mayıs ayında desteklediği misiller Palmiye şehrine kontrol etti. Lakin farklı cephelerde muhalif gruplar ile savaşıması öncelik olmasından dolayı ve aynı zamanda iki tarafa saldırı düzenlemesi için yerli destek verememesinden dolayı askeri operasyonlar durdurulmuştu. Rusya ve İran, batı ve bölgesel ülkeler tarafından desteklenen muhalif grupların hesabına büyük askeri başarılar elde ettiği zamanda ve DAEŞ örgütünü Halep şehrinde kullanılmasından sonra ve dört gün içinde T4 Rabia havalimanı istasyonuna ulaşarak Palmiye şehrine ve civar bölgelerine kontrol ettikten sonra ülkenin doğusuna ilerlemek için tekrar dönü.

Rusya ve İran, ülkenin doğusuna yönelmek için yeterli askeri ve insan kaynakları ve muhalif gruplar ile geri kan cepheleri durdurmaları gerektiğini fark ettiler ve bu nedenle 2017 mayıs ayın ilkinde iki tarafta çatışmaları azaltmak amacıyla birkaç bölge kurulması hakkında önerilerde bulundu. O zamandan beri rejim milislerinin askeri gücü büyük bir şekilde Suriye çölün eksenlerine ilerleyerek Halep doğusundan, Humus doğusundan ve Şam doğusundan başlayıp Fırat vadisinden geçtikten sonra Albu Kamal şehrinde son bulur.

Ayrıca belirtilmesi gereken durum DAESH örgütün kontrolü altında olan Suriye çölün savaşları sadece Suriye rejimini temsil eden faktörlerini ve silahlı Suriye muhaliflerini kısıtlanmaz, Suriye demokratik güçlerini de kapsar çünkü SDG Deyrizor şehrin kuzey kırsalında yer alan “Elkıbr” nükleer istasyonuna 2017 de kontrol ettiği zaman Deyrizor şehrinde kadem basmıştı.

Askeri Açidan ve Suriye Çölünde Güçlerin Haritası

Suriye çölünde askeri nüfuz haritası dört temel eksenlere dağıtılarak üç taraflar ile temsil edilmektedir, bu taraflar Suriye rejim milisleri, özgür Suriye ordusu ve Suriye demokratik güçleri olmak üzere DAESH örgütün kontrolü altında olan bölgelere kontrol etme rekabetinde bulunmuşlardır. Başta ABD, İran ve Rusya olmak üzere bu taraflar öyle yada böyle uluslararası ve bölgesel tarafları temsil etme rolünde bulunmaktadırlar. Bu eksenler:

Orta Eksen: çöl ortasındaki Humus doğusunda yer alan Palmiye şehrinde başlayıp El Suhne ve T3 üçünü istasyonundan geçer sora Deyrizor ve Irak Suriye sınırına yakın olan Albu Kamal şehrine doğru ilerler. Suriye rejim milisleri bu eksenin zırhını ve eklemlerine tamamen kontrol eder.

Bu eksen de Suriye rejim milisleri DAESH örgütü ile çok büyük bir şekilde karşı karşıya gelmektedir bu durum örgüt tarafından yürütülen askeri taktiklerden dolayı meydana gelmiştir, dolayısıyla örgüt askeri ağırlığını bu eksen de sergilemiştir ve rejim milisleri gelecek Deyrizor savaşında kendisine merkez noktalarını sağlamak için El Suhne şehrin ve T3 üçünü istasyonu kontrol altına alınmasına muhtaç olmuştur, lakin ikisine kontrol etmeden örgüt tarafından güvenceli tam bir şekilde Deyrizor şehrin batı sınırında kalması kuzeybatı ekseninde de ilerlemeyi büyük bir şekilde engelleyebilir.

Kuzeybatı Eksen: Halep doğu kırsalından uzanıp El Suhne şehrine doğru yönelmek için Rakka batı kırsalı El Rasafe şehrinde geçer ve orada orta eksen ile buluşarak önce Deyrizor şehrine sonra Irak Suriye sınırında Albu Kamal şehrine doğru yön alır. Suriye rejim milisleri bu eksen den başlama noktalarını kısmen kontrol altına alınmasını devralır çünkü Halep güney kırsalı ve Hama doğu kırsalı arasında uzanan önemli kısım DAESH örgütü kontrolü altında olmuştur.

Bu eksenin görülecek yerleri Suriye rejim milisleri Rakka şehrin güneyinde yer alan El Rasafe şehrine kontrol edilmesiyle belli olmaya başladı, ve bu kontrolün nedeni rejim milisleri Rakka savaşına katılma arzusunda ortaya çıktığı sanıldı, lakin bu ihtimal diğer ihtimal olan Deyrizor savaşın yeni eksenini güvence altına alma karşısında uzaktır. Dolayısıyla kendisi bu eksenin çöl ortasındaki El Suhne şehrine doğru El Rasafe şehrine ilerlemeden önce güvence altına almasına muhtaç olmuştur, güvence altına alma süreci Halep güney kırsalına ve hatta “Asriye” – “Rasafe” arasında yer alan geniş alana, ayrıca “Hakl El Şair” – “Asriye” arasında yer alan geniş alana ve Hama doğu bölgesine tam bir şekilde kontrol edilmesi gerekir.

Bu görev çok zor görünmektedir, çünkü rejim milisleri bu eksende ileri noktalara kontrol etmesi DAEŞ örgütü tarafından yürütülen taktikler Halep doğu kırsalından ve Humus kuzey kırsalından geniş çekilmeleri nedeniyle gelmiştir ama örgüt rejimin Halep-Hama arasındaki imdat yollarına ve Humus kuzey kırsalındaki T4 havalimanı ile temas hattında temel savunma güçlerin hatlarına muhafaza etmişti.

Bu zorluk dışında başka bir zorluk bulunduğu sanılmaktadır ve bu ABD Suriye rejim milisleri bu eksende ilerlemesini istememiştir, ABD El Rasafe şehrinde Sukhoi -22 uçağını düşürerek bunu delil olarak göstermişti, dolayısıyla ABD rejimin bu önemli eksende ilerlemesini istememiş yada üçüncü ek bir eksende Deyrizor savaşına katılmak isterse Suriye demokratik güçlerine kadem basma yeri bırakılması için arzuda bulunmuş olabilir.

Güneybatı Eksen: Palmiye şehrin güneyinden başlayıp Ürdün-Suriye-Irak sınır üçgenine doğru, Şam ve Süveyda kırsalın doğu tarafına ve orta eksenin yakınına doğru ve “Hamime” ve T2 ikinci istasyon bölgesinden Irak-Suriye sınırına Albu Kamal şehrine doğru yönelir. Bu eksende kontrol bir yandan rejim milisleri ve diğer yandan ÖSO grupları arasında dağıtılır. Güney sınır üçgen bölgesinde yer alan Zekef ve Tenef’te Amerikalı askeri iki üssü içermektedir.

ÖSO grupları 2017 Mayıs ayında “Sırjina El Ciyad Li Tathir El Himad” adında bir savaş başlatarak bu eksende geniş alanları kontrol altına aldı, daha sonra Şam doğu kırsalından El Süveyda şehrin doğusuna kadar kontrolü sağladıktan sonra kuzeye doğru “Muhmiyet El Tileyle” üzerinden Suriye rejim milislerinin yolunu kesmek için Suhne’ye ilerlediler. Ancak rejim milisleri karşı bir hamleyle ÖSO tarafından kontrol edilen bölgeleri geri almayı başardı ve ÖSO birliklerini engellemek için ve doğuya

ilerleyişini durdurmak için El Hamime ve ikinci T2 istasyonunu kontrolü altına alıp Sin ve El Dumeyir askeri hava alanı civarını teminat altına almış olup doğu Guta savunma hattını ve El Kalamon doğusunu kontrol etmesi için Şam Bağdat yolu eksenini ve Biir El Kasap ve Dekva bölgesine saldırı düzenledi aynı zamanda rejim milisleri paralel olarak “Muhmiyet El Tileyle” güneyinden El Hamime ’ye doğru ilerlediler ve muhalif güçlerin bölgesi karşısında Irak sınırına kadar ince bir şerit kontrol ettiler.

Görünen o ki rejim milislerinin amacı bu eksenden yola çıkarak Albu Kamal şehrine ulaşmaktır çünkü bu şehri kontrol etmediği takdirde kontrol ettiği noktaların El Hamime ve ikinci istasyon civarının bir manası yoktur ve çünkü muhalif ÖSO grupları veya DAESH terör örgütü kolayca rejim milisleri saldırabilirler ayrıca tamamen Deyrizor şehri dışında kalmış durumdadır. Moskova ve Tahran Albu Kamal şehrine hâkim olma çabaları 12 gaz istasyonunu teminat altına almayı ve El Hamime bölgesinde konuşlanmak amacıyla askeri bir üs kurma imkânı bulacaklar. Bu süreçte Suriye rejim milisleri de Suriye’nin bütün petrol (T2, T3, T4) istasyonlarını kontrol etme çabası içerisine girmiştir. Aynı zamanda İran destekli misillerde çölde kalan (T1, T5) istasyonları kontrolü altına almak için çaba sarf ediyorlardır. Ama Albu Kamal şehrine ulaşmak demek Tahran Akdeniz yolunu teminat altına almak demektir. Ayrıca Irak tarafından İran misiller Irak’ın El Kaim şehrine ulaşabildiği takdirde sadece İran Akdeniz yolu teminat altına alınabildiği zaman gerçekleşebilir.

Kuzeydoğu Eksenini: Haseke şehrin güneyinden Irak Suriye sınırı yanından hatta Rakka doğu kırsalı Madeen kasabasına kadar uzanmaktadır ve iki yöne ayrılarak birisi Fırat vadisi şehirlerine hatta Deyrizor şehrine kadar uzanmaktadır, İkincisi de Dicle vadisi yani şehirleri hatta Deyrizor şehrine kadar uzanmaktadır. Bu eksenindeki başlangıç noktalarını Suriye demokratik güçleri tarafından kontrol edilmektedir. Ayrıca bu Suriye demokratik güçleri Deyrizor şehrine yönelik hiç bir savaşa girmemişlerdir, Sadece DAESH yolunu kesmek için Rakka kuzeyinde Rakka’ya giden DAESH ana imdat hattındaki birkaç ön noktayı ele geçirmişlerdir. Ayrıca Rakka savaşı başlamadan önce DAESH’in Suriye’de başkentinin iletişim hatlarını kesmek için çalışıyordu. Ama bu hatta Suriye demokratik güçlerinin kontrol ettiği ön noktalar Kendine olası Deyrizor savaşına katılması için her şekilde kolaylık ve katkı sağlayacaktır, bunu ya tam gücüyle bu savaşa katılacak yada bünyesindeki Arap guruplar Ahmet El Carba'ya bağlı olan seçkin kuvvetler ile katılacaktır. Ancak yapılanmasını yeniden gözden geçirip bu savaş uygun bir yapıya dönüştürülmesi muhtemeldir ve uluslararası ülkeler Suriye’nin doğusundaki DAESH’ten kalan terk edilmiş yerleri paylaşmak

için rekabetli ve çekişmeli senaryolara bağlıdır. Bu eksen Deyrizor şehrine hâkim olmak için en önemli askeri eksendir, DAEŞ'in en güçlü olduğu Cizre bölgesi karşısına düşüyordur ve doğal zenginlikleri içeriyordur ve Deyrizor bölgesi tamamıyla Fırat Cizre bölgesine açıktır, ve Şam bölgesi kontrolüne benzerdir, ama Deyrizor şehrine hüküm etmek uluslararası güçlerin anlaşmasına bağlı olduğu aşıkardır.

Savaşın Seçenekleri ve Olası Senaryolar

Savaşın askeri açısı uluslararası ve yerel faktörlerin arasında Suriye çölün çatışmaları ışığında Deyrizor geleceği ilgili birçok senaryoları ve seçenekleri yansıtmaktadır ve bunlar aşağıdakiler gibidir:

- 1- Uzun vadede rejim milisleri tarafından Deyrizor kuşatması kaldırılması, bunu milisler tarafından kontrol etmek istedikleri Suhne şehrinden başlamasıyla olacak, bu senaryo gerçekleşmek için bu taraftan kontrol etmesi zor olduğuna baktığımızda uzun bir zaman ister, ayrıca bölge engebeli bir bölge olduğu için ve diğer taraftan açık bölgeleri ve geniş alanları kapsamamasından dolayı Deyrizor şehrine hızlı bir şekilde doğru ilerlemesi zor olmuştur.
- 2- Bölge engebeli ve sığınma zorluğu olduğundan dolayı ve ayrıca bu bölgeyi kapsayacak yeterli savaşçılar olmamasına baktığımızda, Suriye rejim milisleri uzun vadeli Fırat batısında Deyrizor şehrinde yıpratma savaşlarına girmesi.
- 3- Suhne şehrini kontrol ettikten sonra civardaki rejim milisleri askeri operasyonların durdurulması halinde ve sadece El Hamime'den başlayarak Albu Kamal şehrine ulaşılmaya odaklanırlarsa, bu hattın senaryosunda rejim milisleri Albu Kamal şehrine ulaşması mümkün değildir, ayrıca Irak Suriye sınırı yanındaki kontrol edeceği bölgeler bir şey ifade etmeyecektir, çünkü bu noktalara DAEŞ veya muhalif güçleri saldırı düzenlemesi halinde saatler içinde geri kayıp edebilir.
- 4- ABD tarafından desteklenen muhalif güçler El Zekef ve El Vair barajı kuzeyinde ülkenin üçken sınırı tarafından rejim milislerine karşı geniş bir saldırıya kalkışırlarsa özellikle de bu muhalif güçlerin Albu Kamal şehrine ulaşması ve aynı zamanda DAEŞ tarafından yıpranmış olması büyük bir güce ve sayıya ihtiyacı olacaktır ve bu yeterli güce ve sayıya sahip olmadığı takdirde çok yıpranacaktır.
- 5- ABD Deyrizor savaşın hazırlığı için ve şehrin önemli eksenlere saldırı düzenlemesi için ve ayrıca şu anda güneybatı ekseninde ÖSO savaşçıları yıpratmamak için ve kendi mevzilerine Süveyda ve Şam kırsalından

ilerlemeye çalışan rejim milislerine karşı operasyonlarını savunma yapmak amacıyla ülke güneyinde kendi üslerinde eğittiği muhalif güçleri Haseke şehrin güneyine taşması

- 6- Suriye rejim milisleri gerçekten Albu Kamal şehrine ilerlediği takdirde onun geniş kontrol alanlarını veya Irak sınırına ulaşmasını engellemek için ABD tarafından desteklenen uluslararası güçleri kendilerine müdahale etmesi, bunu güney taraftan başlayarak Tenef ssnden Ürdün gerçekleştirebilir.

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Kavalik Mah. Fevzi Çakmak CD.
Sevil Apt. N11 D8, 27060
Gaziantep - Turkey
+90 537 558 5821

info@jusoor.co

www.jusoor.co

@jusoorstudies